

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Vedoucí práce

Autorka práce: Aneta Sýkorová

Studijní program: Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Název práce: Žánrové preference žáků mladšího školního věku s ohledem na genderové hledisko

Vedoucí práce: PhDr. Veronika Laufková, Ph.D.

Oponentka práce: prof. Dagmar Mocná, Ph.D.

A. Požadované náležitosti závěrečné práce:

Legenda: ztučněný text v příslušném poli vyjadřuje hodnocení posuzovatelem.

	A	B	C	N
1. Cíl/e	Jasně formulované a adekvátní typu a charakteru práce.	Drobné nedostatky v obsahové a/nebo funkční formulaci.	Nefunkční formulace formálně (např. příliš obecná) i obsahově.	Není formulován.
2. Práce s informačními zdroji, dodržení formálních pravidel.	Reprezentativní zdroje (množství a kvalita, aktuálnost), vhodně vybrány a správně citovány dle zvolené citační normy.	Nezřetelné oddělení převzatého a vlastního, drobné nedostatky v citacích a seznamu literatury.	Chybějící odkazy, nepřesné, nesprávně uváděné infor. zdroje, seznam liter. neodpovídá citačním apod.	Nevyhovuje.
3. Úroveň jazykového projevu	Vhodná pravopisná a stylistická úroveň.	Drobné nedostatky ve stylistice a/nebo gramatice.	Výraznější nedostatky, např.:	Nevyhovuje.
4. Závěr	Shrnuje práci jako celek, přesahuje obsah DP v jeho hlubší reflexi a hodnocení, reaguje na cíle, obsahuje argumentované stanovisko autora.	Mezi A a C	Popisuje obsah, neobsahuje širší reflexi problému, nehodnotí nebo neobsahuje stanovisko autora, neváže se k cíli.	Není formulován.
5. Formální náležitosti (abstrakt, klíčová slova, rozsah)	Ano	Neúplné:	DOPLNIT při obhajobě:	Nevyhovuje.

B. Kvalita závěrečné práce:

Legenda: ztučněné písmeno vyjadřuje hodnocení posuzovatelem: A = kvalitní zpracování, B = dílčí nedostatky, C = závažnější nedostatky, N = nevyhovuje, NP = nelze posoudit

Kritérium	A	B	C	N	NP
Orientace v pojednávané problematice, v níž se odráží znalost relevantních pramenů a odborné literatury.					
Úroveň odbornosti textu včetně používání odborné terminologie a dovednosti vymezit problém k řešení. Terminologie je korektní a jednotná.					
Logická struktura výkladu, návaznost jednotlivých kapitol, obsah vytváří logický celek.					
Funkční provázanost teoretické a empirické/praktické části, pokud mají práce tuto strukturu.					

Kritérium	
------------------	--

¹ Jako předloha pro kritéria a hodnocení sloužila šablona Katedry preprimární a primární pedagogiky PedF UK. Děkujeme za možnost její úpravy a využívání.

Popis metodologie: popis metod, analýzy, a/nebo zdůvodnění empirických postupů aj. ve vztahu k cílům práce.	A	B	C	N	NP
Úroveň interpretačních (interpretačně-analytických) dovedností, schopnost reflexe tématu či získaných dat.	A	B	C	N	NP
Originalita zpracování: zpracování práce svědčí o tvůrčím zaujetí autora a jeho samostatném uvažování o řešené problematice.	A	B	C	N	NP

C. Slovní hodnocení a sdělení autorovi/autorce závěrečné práce:

Předložená diplomová práce se zabývá žánrovými preferencemi žáků mladšího školního věku s ohledem na genderové hledisko. Téma naformulovala studentka sama. Po celou dobu pracovala velmi systematicky a samostatně, s vysokou mírou zájmu o vybrané téma.

V teoretické části práce je stručně zpracována charakteristika žáků mladšího školního věku ve vztahu k tématu práce, dále žánry dětské literatury a ocenění za současnou literaturu. To vše autorka práce provazuje s výzkumy čtenářství s ohledem na gender, žánrové preference a socioekonomický status. K jejímu zpracování používala kvalitní informační zdroje a prokázala, že je schopna pracovat s odbornou literaturou, vyzdvihnout důležité informace a řádně vše citovat. Teoretická a empirická část je vhodně provázána.

Empirická část je designována jako kvalitativní výzkum s vhodně formulovanými výzkumnými otázkami. Autorka zjišťovala u žáků ve 2. až 5. ročníku na dvou základních školách ze dvou krajů České republiky jejich preferenci žánrů. Mohla volit dotazník distribuovaný mezi žáky (který by měl ovšem omezenou vypovídající hodnotu zejména proto, že žáci v tomto věku přiřazovat knihy do žánrů povětšinou neumí, stejně tak nejsou vždy schopní ani uvést relevantní oblíbené knižní tituly). Autorka tak zvolila mnohem náročnější cestu. Rozhodla se zjišťovat jejich preference prostřednictvím několika aktivit, jako je domino z knih či záznamy z četby. Všechny lekce realizovala ve 2. až 5. ročníku prvního stupně v Praze a Ústeckém kraji na záměrně vybraných školách, kam měla přístup. Aktivity s knihami, které pozorovala a nahrávala, doplnila stručným dotazníkem pro žáky, který mapoval vybrané faktory, které ovlivňují čtenářství.

Před autorkou stál v této části nelehký úkol – vybrat vhodné tituly, které by žákům nabídla, a tím mapovala jejich preference. Tato práce byla velmi náročná a také by mohla být podrobena kritice – objevují se zde knižní tituly velice oblíbené žáky mladšího školního věku (Harry Potter a kámen mudrců, Deník malého poseroutky, Marvelova dobrodružství), ale i tituly žákům zcela neznámé. Autorka volila jak texty kanonické, které prověřil čas, tak texty vydané v posledních letech oceněné odbornými porotami, i tituly čtenářsky preferované, avšak s kvalitativními pochybnostmi. Navíc, vzhledem k tomu, že současná literatura je typická prolínáním literárních žánrů, nebylo jednoduché přiřadit vždy vybrané tituly konkrétnímu žánru. Zde je namístě dodat, že autorka nabídku knih pečlivě promýšlela, vždy chodila připravena na konzultace a veškeré své kroky měla vhodně vyargumentované. Vše bylo pečlivě promyšleno i popsáno rovněž v práci samotné. Autorka zde prokázala hluboké znalosti jak v orientaci v literatuře pro děti, na současném knižním trhu i z hlediska genologie. To, co není vidět v samotné práci, je to, kolik času věnovala přípravě i realizaci svého výzkumu, kdy chodila do třídy vybavena dvěma kufry plnými knih.

Výzkum ukazuje na velmi zajímavé tendence v oblíbě literárních žánrů u současných dětí – nejpřekvapivější je obliba detektivního žánru a hororů u dívek a výběr poezie u chlapců. Diplomantka jen potvrzuje, že není vhodné stereotypizovat, ale nabízet všem žákům rozmanitou nabídku knižních titulů, a rozšiřovat tak jejich čtenářská teritoria. Výsledky, které autorka představuje a k nimž dospěla, by bylo vhodné podrobněji prozkoumat v dalším rozsáhlejší výzkumu – co přesně ovlivnilo výběr knih u dětí a jak děti samy posuzují kvalitu knih, které jsou jim určeny. Všechny limitů práce (zejména výběru knih a jejich přiřazení k žánrům) si je autorka vědoma a pojmenovává je. I to svědčí o pokoře, s níž přistupovala ke zpracování své závěrečné práce.

Celou práci považuji za velmi dobře zpracovanou, s velkým zájmem o dané téma. To potvrzovali i učitelé, u kterých autorka výzkum realizovala.

Diplomantka Aneta Sýkorová prokázala své hluboké znalosti teoretické (jak orientaci v literatuře pro děti, na současném knižním trhu i z hlediska genologie, rozvoje čtenářství a charakteristice žáků mladšího školního věku), tak didaktické a empirické. Navržené aktivity byly vhodně naplánovány a výborně realizovány. Kromě toho prokázala i své schopnosti výzkumné – a to jak v plánování výzkumu, tak jeho realizaci a interpretaci výsledků, včetně pojmenování limitů svého výzkumu.

Závěrem Anetě velice děkuji za její velice zodpovědnou a pečlivou práci a zájem o zkvalitnění čtenářství u žáků. Jsme přesvědčena, že vše, co se naučila, zúročí při své další práci.

D. Otázky k obhajobě

1. Aneto, všímala jste si, zda na výběr knih u dětí měl / mohl mít i gender postav ve vybraných žánrech – či to, kdo byl autorem/autorkou. Například: volbu poezie u chlapců ovlivnilo jméno Radka Malého, Pavla Šruta či Robina Krále apod.?
2. Pokud byste měla možnost realizovat navazující výzkum, na co byste se chtěla zaměřit a proč?

Předložená práce splňuje požadavky kladené na tento typ prací a všechny dokumenty, na které systémy Theses.cz a Turnitin poukazují, jsou řádně citovány.

Práci považuji za velice kvalitní a velice ráda ji doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 13. 5. 2024

Podpis
PhDr. Veronika Laufková, Ph.D.